

Educació mèdica. Ingress d'Acadèmics corresponents

LA RAMC MANIFESTA UN CREIXENT RECONeixEMENT DE LA IMPORTÀNCIA DE L'EDUCACIÓ MÈDICA

Josep Carreras i Barnés

Com es va comentar en els Editorials dels números 26 i 27 d'aquesta revista, des de fa temps la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya s'ha interessat per l'educació mèdica. Com a membres de les diverses seccions ha incorporat professors de prestigi en aquest àmbit, i ha vingut realitzant activitats diverses sobre aquesta temàtica. Però, darrerament l'Acadèmia ha incrementat les accions que evidencien el seu reconeixement de la importància del conreu de l'educació mèdica per a la formació dels metges i altres professionals de la salut.

Inclusió d'un apartat sobre Educació Mèdica a la Revista. Coordinada per Josep Carreras, es va iniciar l'any 2008 (Vol.24, núm.3). S'hi han publicat 8 articles sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior i 2 sobre associacions d'educació mèdica (la "Sociedad Española de Educación Médica" i el "Institute for International Medical Education").

Incorporació de l'àrea "Educació Mèdica". S'ha inclòs l'àrea "Educació Mèdica" a la Secció Primera a fi d'explicitar la incorporació com acadèmics de persones el mèrit fonamental de les quals sigui haver assolit un reconegut prestigi en aquest àmbit.

Així, el dia 27 d'octubre de 2009 l'Acadèmia va rebre com a membre corresponent estranger el Dr. Andrzej Wojtczak, de nacionalitat polonesa, professor emèrit de Medicina Interna i president del "Institute for International Medical Education" (IIME). La ressenya biogràfica del Dr. Wojtczak i un resum del treball presentat en la sessió d'ingrés ("Medical education in a globalized world"), juntament amb un comentari sobre l'IIME, es van publicar en la Secció Educació Mèdica d'aquesta Revista (vol 25 (3), pags. 109 -113, 2010).

El dia 18 d'octubre de 2011 va ingressar com acadèmic corresponent el Dr. Jordi Palés i Argullós, catedràtic de Fisiologia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona i president de la "Sociedad Española de Educación Médica" (SEDEM), que un any

més tard es va incorporar a l'Acadèmia com a membre numerari. El treball d'ingrés del Dr. Palés com a membre corresponent va tenir per tema "L'educació mèdica, cent anys després de l'informe Flexner, 1910-2010", i el tema del seu discurs d'ingrés com acadèmic numerari va ser "La recerca en educació mèdica". El text complet juntament amb al text del discurs de recepció es troben a la pàgina web de l'Acadèmia, i un resum del mateix junt amb una breu ressenya biogràfica s'han publicat a aquesta Revista (vol 28 (1), pàgs. 12-16, 2013).

El dia 20 de novembre de 2012 va ingressar com a membre corresponent la Dra. Maria Rosa Fenoll i Brunet, professora de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut (Reus), de la Universitat Rovira i Virgili, i com a membre corresponent estrangera la Dra. Madalena Folque Patricio, de nacionalitat portuguesa, professora de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lisboa i presidenta de la "Association for Medical Education in Europe" (AMEE). I finalment, el passat 5 de març fou elegit membre corresponent estranger el Dr. Ronald M. Harden, escocès, professor emèrit de la Universitat de Dundee i secretari general de l'AMEE.

Maria Rosa Fenoll i Brunet, nascuda a Caracas (Veneçuela) el 21 de Juliol de 1958, és filla d'emigrants catalans. Llicenciada (1984) i Doctora (1988) en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona, ha impartit docència al Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques de la Universitat Rovira i Virgili com a Professora Titular d'Histologia des de l'any 1993, i ha coordinat dos Màsters interuniversitaris. El seu àmbit de recerca és la neurobiologia, centrada en l'anàlisi estructural i funcional de la plasticitat sinàptica neuromuscular i els efectes biològics de la llum làser en mamífers.

La Dra. Fenoll acumula més de dotze anys d'experiència en diferents càrrecs de gestió acadèmica a la URV. A més, ha exercit càrrecs de gestió i per a la millora de la qualitat universitària en diverses institucions d'àmbit català, estatal i europeu. Ha contribuït a la formació d'avaluadors en els Plans Nacionals de Qualitat del Consejo de Coordinación Universitaria i en els Programes

d'acreditació i avaluació institucional de l'ANECA, tot adaptant-los a les especificitats de Medicina. Ha participat en el disseny i desenvolupament de cinc projectes europeus competitius. Ha sigut auditora i membre del comitè executiu de l'Associació Europea de Facultats de Medicina (AMSE). Ha coordinat, junt amb el President de la Federació Mundial d'Educació Mèdica (WFME), l'adaptació a l'EEES dels estàndards globals de qualitat per la millora de l'educació mèdica de la WFME. És membre actiu de l'AMEE i *peer-review* de la revista *Medical Teacher*. I, a Catalunya, ha format part dels equips de treball que van dissenyar les competències professionals bàsiques comunes dels llicenciats en Medicina formats a les Universitats de Catalunya (Programa DISSENY de l'AQU Catalunya), i elaborar la guia per a l'avaluació d'aquestes competències.

L'any 2012 va rebre el Premi Consell Social Universitat Rovira i Virgili a la Qualitat Docent i aquest any ha rebut la Distinció Jaume Vicens Vives, atorgada per la Generalitat de Catalunya.

Madalena Maria Botelho Folque de Mendonça Patricio va néixer a São João da Thala (Portugal) a l'any 1948. Graduada a l'Escola Superior d'Educadors d'Infància Mª Ulrich de Lisboa (1968), va cursar diversos estudis de postgrau a l'Institut Superior de Pedagogia i al Centre Alfret Binet de Paris (1979-80), i a la Facultat d'Economia de la Nova Universitat de Lisboa (1988). Va obtenir els títols de Grau (1993) i de Màster (1997) de Ciències de l'Educació a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació, i el títol de Doctor a la Facultat de Medicina de la Universitat de Lisboa (2013).

Madalena Patricio va iniciar la seva carrera acadèmica al Departament de Clínica Pediàtrica de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lisboa, a on durant els anys 1983 -1993 va desenvolupar projectes de recerca sobre diversos aspectes psicològics i psiquiàtrics de la infància, l'adolescència i les relacions materno-filials. Finalitzat aquest període centrat en la clínica pediàtrica, va donar un gir en la seva activitat acadèmica, orientant-la cap a l'educació mèdica; camp que des d'aleshores han conreat amb dedicació creixent. Durant el període 1993-2006 va impartir docència, com "Assistent", al Departament d'Educació Mèdica i a partir d'aquest any la ve desenvolupant al "Instituto de Introdução à Medicina e Cent de Estudos de Medicina Baseada na Evidência" (CEMBE) de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lisboa. A més, des de l'any 1997 ha col·laborat en

l'organització i desenvolupament de diversos màsters i cursos de postgrau d'educació mèdica. I ha rebut dos Premis i la Medalla al Mèrit del Consell Científic de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lisboa.

És membre de les Societats Portuguesa i Espanyola d'Educació Mèdica, i de la "Association for Medical Education in Europe" (AMEE). I en l'àmbit internacional ha desenvolupat activitats destacades en consells executius, comitès i grups de treball de diverses organitzacions i associacions. Entre elles, la "World Federation of Medical Education" (WFME), la "Best Evidence Medical Education" (BEME), la "Healthcare Workforce Assessment Organization for Europe" i l'AMEE, de la qual ha estat presidenta des de l'any 2006 fins el present. A més ha format part de varies xarxes temàtiques i ha participat en nombrosos projectes i programes relacionats amb l'educació mèdica.

Les àrees de recerca en educació mèdica que conrea actualment la Dra. Patricio són tres: les OSCE com a mètode d'avaluació de competències i resultats d'aprenentatge; el desenvolupament del Procés de Bolonya, la humanització de la Medicina com a àrea curricular, i l'ensenyament de la Medicina basat en la comunitat.

Quan va ser elegida membre corresponent de la RAMC, sobre educació mèdica, havia coeditat 5 llibres, i havia publicat un llibre, 15 capítols de llibres, i 20 articles. Havia pronunciat més de 80 conferències invitades i presentat més de 120 comunicacions a congressos i reunions.

A continuació s'inclouen els resums dels treballs presentats per les Dres. Mª Rosa Fenoll i Madalena Patricio en la sessió d'ingrés a la RAMC.

Creació del Seminari d'Educació Mèdica. Recentment, la RAMC ha creat com un seminari permanent el Seminari d'Educació Mèdica. Com determina el nou Reglament (Art. 23), aquest seminari, vinculat amb la Secció Primera, "dedicarà especial atenció als temes relacionats amb la formació dels metges i altres sanitaris, principalment els d'àmbit català, procurant la col·laboració amb les institucions implicades en els diversos nivells de formació". El passat 28 de novembre va celebrar la seva primera sessió monogràfica dedicada al tema "El nou enfocament en l'ensenyament de l'Anatomia Humana en els estudis de Medicina. Barcelona 1966-2013".